

Domar från Mark- och miljööverdomstolen

2019-11-01 – 2020-10-31

Christina Ericson

Anna Tiberg

VJS miljörättsdag 2020

SVEA HOVRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Utgångspunkter och disposition

- Under det senaste året har MÖD meddelat ca 350 domar
- Urvalet i presentationen utgår från:
 - refererade avgöranden
 - andra avgöranden av mer allmänt intresse
- Översiktlig genomgång - ingen djupgående beskrivning och huvudsakligen materiella frågor med anknytning till miljöbalken
- Vi börjar med M-mål, P-mål och sist F-mål

Det senaste året
Allmän betraktelse

- Strandskydd – ny praxis
- Vattenmål – ny lagstiftning/nytt system
- Klagorättsfrågor – Högsta domstolens avgöranden
NJA 2020 s. 190, samt Ö 6554-19 och T 5637-19
- Jordbruksmark
- Processuella frågor

Miljöbalken överklagbarhet

- MÖD 2020:14 Kan länsstyrelsens beslut att fastställa bevarandeplaner för ett Natura 2000-område överklagas?
- M 13871-19 20-10-28 Skogsstyrelsen har meddelat ett beslut efter samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Är det ett sådant avgörande som är möjligt att överklaga enligt 16 kap. 13 § miljöbalken?

Miljöbalken

Kap 7 och 31

- MÖD 2020:2 Vid en proportionalitetsbedömning i strandskyddsdispens möjligt beakta även andra omständigheter än uppräknade särskilda skäl
- MÖD 2020:4 Strandskyddsdispens för bastubåt
- MÖD 2020:8 (M 1729-19 m fl) Ersättning maa nekat tillstånd att avverka fjällnära skog
- M 2000-19 2020-05-08 Kan dispens från reservatsföreskrifter ges för grusning av en yta i anslutning till Dag Hammarskjölds Backåkra inför besöket av FN:s Säkerhetsråd 2018?

Miljöbalken

Miljöfarlig verksamhet

- MÖD 2019:26 Ansökan om förlängd igångsättningstid för miljöfarlig verksamhet. Kan villkor skärpas vid en sådan prövning och vilken utredning kan krävas av sökanden?
- M 7163-19 2020-07-30 Anläggning för lagring av avloppsslam har förbjudits på en fastighet som utgör brukningsvärd jordbruksmark med stöd av 3 kap. 4 § miljöbalken.

Miljöbalken

Avgränsning av ansökan

Villkorsskrivning

- M 6639-19 2020-09-30 Får man bedriva djurhållning även om man inte har plats för allt gödsel som uppkommer?
- M 914-19 2019-12-19 Hur ska villkor utformas till skydd för ålgräsäng i närheten av muddring?

Miljöbalken

Vindkraft

- M 4459-19 2020-10-05 Kan man som ändringstillstånd pröva färre men högre vindkraftsverk än vad grundtillståndet ger utrymme för?
- M 10548-19 2020-10-21 "Bat-mode" har godtagits som tillräckligt försiktighetsmått i tillsynsmål som tidigare anmälts till nämnden och uppförts. Det uppkommer inte någon beaktansvärd risk för skada för fladdermöss när vindkraftverket drivs i "bat-mode". Ett förbud är därför i detta fall mer ingripande än nödvändigt.

Miljöbalken

Vattenverksamhet

- M 747-19 2019-11-13 Upphävt förbud att bedriva vattenverksamhet eftersom den anmälts till nationella planen
- M 4821-18 20 20-08-28 Avslag på ansökan om omprövning enligt 24 kap. 5 § miljöbalken, pga. motstridigheter i lagstiftningen. Har ansetts oproportionerligt att nu ompröva när anläggningen ingår i den nationella planen och ska prövas i ett vattendragsvis perspektiv 2025
- M 6679-19 2020-09-14 Om tillsynsmyndighetens ansvar visavi tillståndsgiven vattenverksamhet.
- M 2842-19 2020-06-23 Även om dammägaren inte visat att en urminnes hävd föreligger för vattenverksamheten så har allmänna och enskilda intressen gjort att det inte ansetts proportionerligt och befogat att förelägga om utrivning.
- M 1328-19 MMD har inte gjort en prövning av dammens funktion och dess inverkan på vattenförhållandena i allt väsentligt förefaller ha varit densamma sedan slutet av 1800-talet. Återförvisat

Miljöbalken

Avfall

- M 9464-19 Avfallsfråga. Är uthyrningsmattor som skickats till Lettland för reparation avfall?
- M 11690-18 2020-02-21 Ansökan om utfyllnad med järnsand i vattenområde. Avfall?

Miljöbalken

Övrig processuell fråga

- M 9248-19 2020-07-22 samt M 12503—12505-19 2020-09-15 Mark- och miljööverdomstolen har avslagit ansökan om utdömande av vite utan att ha berett sökanden tillfälle att komplettera sin ansökan och utan att ha kommunicerat med motparten.

- MÖD 2020:3 Ett nytt riksintresse tillkom under handläggningen i MÖD. Med hänsyn till detta samt till länsstyrelsens roll både i detaljplaneprocessen och vid tillsyn över kommunala beslut finns det skäl att upphäva planen.
- MÖD 2020:5 Fråga om strandskydd för en konstgjord badsjö i detaljplanemål.
- P 4168-19 och P 6252-19 2020-06-26 Tillskott om drygt 200 bostäder är ett sådant allmänt intresse som utgör särskilt skäl att upphäva strandskyddet om behovet inte kan tillgodoses utanför området.
- P 6691-18 2020-02-06 MÖD har upphävt en detaljplan som för att genomförande kräver dispens från biotopskydd

PBL
Klagorätt

- P 7835-19 m.fl. 2020-06-05 Ingen klagorätt för förening som varit verksam i ca 8 månader när detaljplan överklagades, när föreningens syfte var att driva en viss uppkommen fråga i ett enskilt exploateringsföretag. Överklagat till HD.
- P 12291-18 2019-11-25 Klagorätt i detaljplaneärende för organisationer som tillvaratar kulturmiljöintresse. Fastställt av Högsta domstolen i Ö 6554-19
- P 12648-19 2020-10-02 Ingen klagorätt i detta bygglovsärende för organisation som tillvaratar kulturmiljöintresse. Överklagat till HD

PBL

Bygglov

- MÖD 2020:7 Fråga om kommunikation med sakägare innan återförvisning
- MÖD 2020:10 I, II & III Förhandsbesked för bygglov. Fastighetstaxeringens betydelse för bedömningen av lämpligheten att bebygga jordbruksmark
- P 6277-20 m.fl. 2020-10-07 Godkännande av reviderade bygglovsritningar har ansetts vara ett överklagbart beslut

PBL
Tillsyn

- P 11390-19 2020-06-02 Klagorätt mot dinosaurie?

- P 3567-19 2020-06-05 Är en höj- och sänkbar glasinhägnad ett bygglovspliktigt plank?
- P 2114-20 2020-04-23 Uppskov med uppstädning av tomt mht att adressaten tillhör riskgrupp för Covid 19

Fastighetsmål

FBL och
ledningsrättslagen

- MÖD 2019:29 En sträckning för va-ledningar som avviker från utpekade u-område är förenlig med gällande detaljplan och med 6 § ledningsrättslagen.
- MÖD 2020:1 När det inte finns förutsättningar för särskild gränsutmärkning, bör prövning av gränsens sträckning ske genom fastighetsbestämning
- F 7489-18 Giltigheten av ett exploateringsavtal vid en fastighetsreglering flera år efter att avtalet skrevs. Överklagat till HD
- F 3459-19 När ett hus på ofri grund blir fastighetstillbehör. HD har givit PT i del av målet
- F 9861-19 Fråga om 3:6 FBL om skydd för jordbruksfastigheter hindrade avstyckningen och om LM skött samrådsskyldighet med Ist.

Tack för ordet!